DAGENS NYHETER.

En utskrift från Dagens Nyheter, 2021-10-12 15:38
Artikelns ursprungsadress: https://www.dn.se/arkiv/ledare/sondagssignerat-hans-bergstrom-ta-utflyttningen-pa-allvar/

LEDARE

Ledare: Söndagssignerat/Hans Bergström: Ta utflyttningen på allvar

PUBLICERAD 1999-06-27

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Skaffa nyhetsbrev

Är det blott krusbär Sverige har om tio år

Är midsommar snart det enda svenska som finns kvar

Ryktena säger att även resten av Volvo ska säljas till någon ännu större internationell koncern, kanske Daimler Chrysler. Det motiv som angavs för att sälja personbilsrörelsen till Ford - att Volvo som självständigt företag skulle koncentrera sig på att expandera inom de segment där företaget är riktigt stort och lönsamt, som lastbilar och bussar - överges i så fall raskt. Scania, det svenska företagsnamn vi svenskar oftast och med stolthet möter utomlands, sägs för övrigt vara på väg att bli tyskt.

Nåväl, varför ska just det vara kvar, när allt annat säljs ut

Jag lunchade med Volvo-chefen Leif Johansson häromveckan. Han beskrev, utan att tala specifikt om Volvo, hur han uppfattar de svenska storföretagens position i den globala sammanslagnings-yran. Inom sina branscher ligger de ofta kring tionde plats i storlek. De är attraktiva för dem som ligger etta, tvåa, trea på listan. Sverige är samtidigt en vidöppen ekonomi, med betydligt mindre av det nationella ägarskydd formellt och mentalt som finns i nästan alla andra länder. När vågen rullar i den nya internationella ekonomin blir de lätt föremål för uppköp.

Men så tillkommer psykologin. En hel stor krets av betydelsefulla beslutsfattare i svenskt näringsliv har bestämt sig för att överge Sverige, mentalt och ofta nog även fysiskt. De flesta drar till London. Inställningen är inte bara rationellt grundad. Finland har lika höga marginalskatter som Sverige, Danmark lika högt totalt skattetryck, Tyskland en mera rigid arbetsmarknad och en lika konstig energipolitik. Det rör sig om ett totalt sammanbrott i förtroende, och delvis självförtroende.

Vårpropositionen, efter samtalen i Rosengrengruppen, uppfattades av näringslivet som sista hoppet om en vändning i klimatet i Sverige. När så gruppen, med Leif Johansson som en av medlemmarna, totalt desavouerades av regeringen släcktes den sista ljusglimten.

Inget land i hela västvärlden har i dag en sådan komplett misstro i näringslivet mot sitt lands regering som Sverige. Detta Sverige råkar samtidigt vara det mest storföretagsberoende landet i

världen, tillsammans med Schweiz. De mindre företag som regeringen sätter sitt hopp till, däribland i IT-branschen, planerar utflyttning så snart de kan flyga.

Den verkliga situationen döljs just nu. Skälen är två:

1. Ekonomin som helhet går bra. På åttonde året efter finanskrisen blir det åter fart på byggande och privat konsumtion. Därför får vi se tillväxttal på 3 procent. Effekten för Sveriges näringsliv om tio år av att beslutscentrum med anknytande verksamheter (konsulter, banker, försäkringsbolag, aktiemarknad etcetera) flyttar till London i stor skala märks inte direkt. Konjunkturen döljer det allvarliga som sker med strukturen.

2. Få vill tala om skeendet. Näringslivets folk har tystnat. De är inte längre ute efter att påverka eller "hota". Man har redan bestämt sig för att lämna Sverige, med allt fler verksamheter. Under flytten är det lugnast att hålla käften. Och de som mest drabbas av flytten förstår inte vad som sker under den lugna ytan. De röstar vänster i tron att de därmed bevarar sin trygghet. Men brottet mellan politiskt klimat och näringsliv leder i stället till att de förlorar basen för sin välfärd. Och den svenska modellen för "det goda arbetet" ryker av bara farten.

Var finns de som både förstår och bryr sig

Häromdagen, 21/6, skrev en sådan grupp på Göteborgs-Postens debattsida. Den bestod av tio kvinnor som vet vad som pågår i kraft av att ha ledande positioner inom svenska storföretag. "Vi som skriver denna artikel gör det i egenskap av medborgare och privatpersoner, anställda i näringslivet och med en stor portion kärlek till Sverige."

Artikelförfattarna noterar att skeendet inte behöver vara till nämnvärt bekymmer för dem själva som privatpersoner. De har hög utbildning, har engelska som dagligt arbetsspråk, rör sig ständigt och vant ute i världen. "När vi träffar kunder och affärsbekanta kan det lika gärna ske i London, New York, Hongkong, Göteborg eller Stockholm. Vi skulle lika gärna kunna bo och verka i något annat land som i Sverige, en spännande utveckling för oss." Men, fortsätter de, "hur många svenskar har förmånen att ha dessa förutsättningar

Hur många har språkkunskaper, utbildning och internationella arbetsmöjligheter

De allra flesta har mycket svårt att flytta, utan är hänvisade till Sverige."

Gruppen uttrycker insiktsfulla medborgares bekymmer för landet. "Vi känner stor oro för hur Sveriges ekonomi på sikt ska klara sig när svenska företag flyttar huvudkontor och verksamhet utomlands."

Men artikelförfattarna formulerar också något mer, delvis mellan raderna: en konkret och praktisk erfarenhet av att hemhörighet faktiskt slår igenom i företagsbeslut, oavsett vad teoretiker bland ekonomer säger. "Om ett företag med huvudkontor i England tvingas välja mellan att lägga ned tillverkningen i Norrland eller Skottland, känner vi oss övertygade om att styrelsen väger in både ekonomiska och känslomässiga aspekter. Människor är inte

robotar. Bindning till och känsla för ett land har betydelse, även om alla låtsas som om alla beslut är strikt marknadsmässiga och ekonomiska."

Notera att detta skrivs av kvinnliga toppchefer från bland annat Ericsson, Skandia, Stora Enso, Telia, PharmaciaUpjohn, Celsius och Volvo Penta. De har sett det de skriver. Deras vädjan är inte av egenintresse utan bottnar i en djup medborgerlig olust över vad Sverige är på väg att förlora av kulturer som tagit årtionden att bygga upp:

"Bästa regeringsföreträdare. Ni har ett stort ansvar gentemot det svenska folket som inte verkar ha förstått hur allvarligt läget i Sverige är. Kommer ni att våga se era och väljarnas barn i ögonen om ni inte ens försöker agera i denna allvarliga situation

Vi måste visa våra barn att det finns en framtidstro också i Sverige. Visa att ni tar utflyttningen av svenska storföretag på allvar i stället för att vifta bort frågeställningen som en svärm besvärande flugor."

HANS BERGSTRÖM

Chefredaktör

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt